

Vejledning om smitsomme sygdomme og hygiejne i dagtilbud

Vejledningen henvender sig til forældre med børn i dagpleje, vuggestue og børnehave og personale i dagtilbud. Det er et ønske, at vejledningen kan medvirke til at gøre samarbejdet på området lettere.

Når syge børn holdes hjemme, og når der opretholdes god hygiejne i dagtilbuddene mindskes børns sygelighed, til glæde for både børn, forældre og dagtilbud. At efterleve disse regler kræver en del af alle parter.

Vejledningens oplysninger og råd kan bruges i det daglige til forebyggelse af smitte, til forbedring af hygiejnen, i forhold til ansvarsfordelingen og giver viden om de enkelte sygdomme.

Hvornår må et barn komme i dagtilbud?

En hovedregel er, at syge børn og personale ikke må komme i dagtilbuddet, og at et barn med en smitsom sygdom først må komme igen, når det ikke længere smitter.

Barnet skal være rask og kunne deltage i de aktiviteter, det plejer uden at kræve særlig pasning.

Der er dog undtagelser fra hovedreglen, og definitionen af henholdsvis 'rask' og 'syg' er ikke altid så enkel.

Er barnet rask eller syg?

Det kan specielt for børns vedkommende af og til være svært at afgøre, om de er syge eller raske, og ofte må man foretage et skøn.

Barnet er rask, når det er feberfrit, og almentilstanden er upåvirket. Barnet skal kunne deltage i de aktiviteter, det plejer, uden at kræve særlig omsorg og pasning. Barnet skal fx kunne lege ude og tage med på udflugt.

Hvis et barn kommer i dagtilbud uden at være helt rask, har det på grund af nedsat modstandskraft større risiko for at få komplikationer til sygdommen eller for at pådrage sig en anden sygdom. Det kan derfor være en god ide at lade barnet blive hjemme i mindst en dag efter, at det er blevet feberfrit.

Barnet er syg, hvis almentilstanden er påvirket, hvis det har feber, eller hvis der er specifikke tegn på sygdom.

Dagtilbuddet kan ikke pålægge, men godt opfordre, forældre at kontakte egen læge med henblik på specifikke undersøgelser for at fastslå en diagnose eller opspore smittebærere (blodprøver, podning m.v.).

Hvis personalet er i tvivl, kan den kommunale sundhedspleje kontaktes.

Ved de alvorlige sygdomme træffer embedslægen afgørelsen.

Tegn på smitsom sygdom

Der kan være mange forskellige tegn, der giver mistanke om, at et barn har en smitsom sygdom:

- Almene symptomer
- Specifikke symptomer, afhængigt af sygdommens art
- Feber

Almene symptomer

Når et barn er ved at blive syg, bliver det ofte mat, pylret, uroligt eller grædende. Små børn kan undertiden klage over ondt i maven eller kaste op, selv om det ikke drejer sig om en sygdom i maven.

Specifikke symptomer

Ud over almene symptomerne kan der være mere specifikke symptomer ved de forskellige sygdomme. Der kan fx opstå snue, hoste, øjenbetændelse med pusflåd, påvirket vejrtrækning eller udslæt. Opkastning og diarré er ofte tegn på mave-tarm-infektioner, men kan som nævnt ovenfor også være tegn på andre sygdomme.

Smitsomme sygdomme

Du kan læse mere om de enkelte smitsomme sygdomme, smitteperiode og hvornår barnet kan komme i dagtilbud her:

- Sundhedsstyrelsens vejledning: Smitsomme sygdomme hos børn og unge
<https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Smitsomme-sygdomme-hos-b%C3%B8rn-og-unge/Smitsomme-sygdomme-hos-boern-og-unge.ashx>
- Forældrevejledninger fra Region Midtjylland. Vejledningerne fortæller bl.a. hvilke symptomer du skal kigge efter, hvad du evt. selv kan gøre, og hvornår du skal søge læge
<https://www.rm.dk/sundhed/sundhedstilbud-og-forebyggelse/born-og-unge/foralldrevejledninger/>

Fremmøde trods smitterisiko

Ved visse sygdomme må barnet gerne komme, selv om der kan være en vis smitterisiko, forudsat at barnet er rask (se ovenfor). Det gælder fx for lussingesyge, hånd-, fod- og mundsygdom, forkølelsessår, børneorm, vandvorter m.v. Disse sygdomme forløber mildt, og barnet er ofte ikke særligt påvirket. Desuden kan der være raske smittebærere, så smittespredning ikke kan forhindres ved at holde børn med synlige tegn på sygdom hjemme.

I andre tilfælde må barnet komme, 'når behandling er iværksat', også hvis der er tale om et behandlingsforløb, der strækker sig over længere tid. Det gælder fx ved lus og fnat.

Forældrenes opgaver

En forudsætning for, at udbredelsen af smitsomme sygdomme i dagtilbuddet kan nedsættes er, at syge børn holdes hjemme. Dette er særlig vigtigt for småbørn, hvor hyppigheden af infektioner i forvejen er meget stor. Forældrene har her en særlig opgave og et særligt ansvar, både i forhold til deres eget barn men også de andre børn.

Forældrene:

- skal holde syge børn hjemme
- bør respektere personalets vurdering af, om barnet er sygt/smittefarligt, når personalet kontakter forældrene med henblik på at hente barnet hjem
- bør orientere sig om Sundhedsstyrelsens regler for, hvornår barnet må komme i dagtilbuddet. Sundhedsstyrelsens vejledning: Smitsomme sygdomme hos børn og unge kan læses på <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Smitsomme-sygdomme-hos-b%C3%B8rn-og-unge/Smitsomme-sygdomme-hos-boern-og-unge.ashx>
- bør informere dagtilbuddet om, hvad barnet fejler (læs om dagtilbuddets tavshedspligt nedenfor)

- bør overholde de generelle hygiejniske forholdsregler og være opmærksom på opslag om evt. skærpede regler i særlige situationer.

Personalets opgaver

Ud over videreformidling af oplysninger om sygdomstilfælde skal personalet forebygge smitte ved primært at sørge for, at syge børn ikke opholder sig i dagtilbuddet og ved at opretholde god hygiejne.

Hvis et barn er syg, eller der er mistanke om sygdom, skal personalet:

- kontakte forældrene med henblik på, at de snarest skal hente barnet hjem
- om fornødent holde barnet adskilt fra de andre børn, men fortsat holde barnet under opsyn. Selv et tilsyneladende fredeligt sygdomstilfælde kan i enkelte tilfælde hurtigt udvikle sig i alvorlig retning.

Medicering

Medicering bør så vidt muligt foregå i hjemmet. Ved kroniske eller længerevarende sygdomme kan det være nødvendigt at give medicin flere gange dagligt.

Når medicin skal gives på tidspunkter, hvor barnet er i dagtilbud, skal der være tale om lægeordineret medicin.

Sundhedsstyrelsens anbefalinger om medicering til børn i dagtilbud kan læses på <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2010/9575>

Videregivelse af information om sygdomstilfældet

Dagtilbuddet skal formidle information om smitsomme sygdomme til børnenes (og personalets) hjem. Dette sker i dagtilbud for 0-6-årige på AULA og ved opslag i dagtilbuddet.

Et opslag skal kunne ses af alle, og barnets navn må ikke nævnes. Der kan fx være tale om meget smitsom sygdom/tilstand, fx maveinfektion, skoldkopper og lus, eller en sygdom med længerevarende feber, fx tredagesfeber.

Ved alvorlig sygdom som fx meningitis skal dagtilbuddet, efter aftale med embedslægen, formidle information til børnenes (og personalets) hjem.

Embedslægen beslutter, hvilken personkreds, der skal informeres, samt indholdet og formen af denne information. I integrerede dagtilbud skal lederen af den afdeling, hvor sygdommen forekommer, også underrette evt. andre afdelingsledere.

Drejer det sig om en alvorlig smitsom sygdom, får lederen af dagtilbuddet informationen fra embedslægen, der også informerer den kommunale sundhedspleje.

For de øvrige smitsomme sygdomme, der især er relevante i dagpleje og vuggestue, er formidling af oplysninger afhængig af, at forældrene oplyser om deres barns sygdom, og ikke mindst hvad barnet fejler, hvis der foreligger en lægelig vurdering heraf. I de fleste situationer er det i alles interesse, at andre forældre og de ansatte er bekendt med tilfælde af smitsom sygdom.

Dagtilbuddet har tavshedspligt i forbindelse med videregivelse af sygdomsoplysninger. Videregivelse kan dog ved behov ske efter samtykke med forældrene